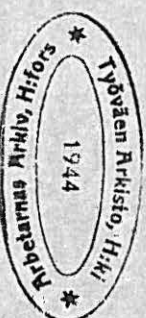

331.85(471) "1943"

TYÖVÄEN SIVISTYSLIITTO

VUONNA 1943

67835

Toimikunnan kertomus liiton toiminnasta vuonna 1943.

I. Jäsenjärjestöt.

Koko kertomusvuoden ajan kuuluivat liittoon: Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, Kulutusosuuskuntien Keskusliitto, Finlands Svenska Arbetarförbund, Työväen Urheiluliitto, Suomen Kutomateollisuustyöväen liitto, Suomen Työväen Musiikkiliitto, Suomen Sosialidemokraattinen Työläisnaisliitto, Sosialidemokraattinen Työläisnuorisoliitto, Työväen Näyttämöiden liitto, Suomen Kirjatyöntekijäin liitto, Suomen Sosialidemokraattinen Raittiusliitto, Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiö, Suomen Työväen Esperantoliitto, Pienviljelijäin Liitto, Suomen Liiketyöntekijäin Liitto, Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto, Suomen Paperiteollisuuden työntekijäin liitto, Suomen Rakennustyöläisten liitto, Suomen Työläisliitto, Suomen Muurarien liitto, Suomen Metallityöväen liitto, Suomen Kunnantyöntekijäin liitto, Suomen Elintarvetyöläisten liitto, Suomen Puutyöväen liitto, Suomen Rautatieläisten liitto, Suomen Kuljetustyöntekijäin liitto, Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto, Suomen Nahka-, Jalkine- ja Kumityöväen liitto, Suomen Vaatetus-työläisten liitto, Työväen Akatemian Toveriliitto, Suomen Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan liitto sekä Suomen Veturimiesyhdistys.

II. Edustajisto.

Liiton jäsenjärjestöjen valitsemina edustajina ja (varaedustajina) kuuluivat liiton edustajistoon vuonna 1943 seuraavat:

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen edustajina Väinö Voionmaa, Maria Sinisalo, Sylvi-Kyllikki Kilpi, Kalle Kukkonen, (A. E. Leino, Esteri Lankinen, J. E. Janatuinen ja Toivo Aaltonen);

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton J. Aura, P. Raittinen, J. W. Keto, J. Suominen, H. Lehti, M. Sillanpää, J. Arjanne, P. Heinimo, E. Heinivaara, V. Hiilos, O. Häkkinen, A. Jalava, E. Jääskeläinen, M. Kallinen, E. Keinonen, A. Keto, S. S. Kortelainen, T. Kosken-

seppä, K. I. Kulo, J. Laakso, A. V. Lehtokoski, A. Lindström, S. Munter, E. Mäkinen, T. Paasivuori, A. Pekkanen, E. Pärnänen, J. Raitio, A. Rinne, S. Rosvall, A. Ruokosalmi, A. Saarimaa, A. Salo, L. Takki ja T. Virnes;

Finlands Svenska Arbetarförbund'in Atos Wirtanen, (Fritiof Sundqvist);

Työväen Urheiluliiton Urho Rinne, V. Leskinen, E. K. Kalervo, A. E. Heiskanen, (Lilli Pesonen, J. Erjama, O. Suvanto ja K. Rauta);

Suomen Kutomateollisuustyöväen liiton Elina Salmi, (Mimmi Rajala);

Suomen Työväen Musiikkiliiton N. J. Vastamäki, (Yrjö Leiniö);

Sosialidemokraattisen Työläisnuorisoliiton Sulo Manninen, Tyyne Paasivuori, (Kauko Andersson ja Gunnar Henriksson);

Suomen Sosialidemokraattisen Työläisnaisliiton Toini Sinervo, (Elsa Peräläinen);

Työväen Näyttämöiden Liiton Jussi Suvanto, (Herman Kanon);

Suomen Kirjatyöntekijäin liiton Emil Mäkelä;

Suomen Sosialidemokraattisen Raittiusliiton Johan Virtanen, Yrjö A. Saarinen, Aino Lehtokoski, (Urho Merilinna, Kerttu Salmela ja Sulo K. Leino)

Työväen Esperantoliiton Eino Tanner, (Kaarlo Jokinen);

Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiön Yrjö Kilpeläinen, (Arvi Hautamäki);

Pienviljelijäin liiton Ragni Karlsson, Paavo Lehto ja Emil Jokinen;

Suomen Liiketyöntekijäin liiton Janne Hakulinen, Lydia Pukander, (V. Kanerva);

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton Eero A. Wuori, A. Sumu, Eero Kaukinen, U. Nurminen, E. Härmä, A. J. Hällström, J. Virtanen, J. Saveri, Juho Kivistö, Br. Airola, (Mauno Pelkonen, Väinö Salmikari, Laura Härmä, Else Poutanen, O. Turunen, V. Viitanen, K.-A. Fagerholm, V. V. Salovaara, V. Valander ja O. Lindblom);

Suomen Paperiteollisuudentyöntekijäin liiton Kaisa Hiilelä, (Hj. Lappalainen);

Suomen Rakennustyöläisten liiton Emil Kerman, Juho Laine, (Arturi Mäkinen ja Kalle Salonen);

Suomen Työläisliiton Lempi Hurtti (Hugo Kulonen);

Suomen Muurarien liiton Arvo Vilkas, (Urho Kilpinen);

Suomen Metallityöväen liiton Y. Rantala, E. Skog, A. Vainio, (T. J. Kuukkanen, R. Ilomäki ja P. Laitio);

Suomen Kunnantyyöntekijäin liiton A. E. Iloniemi, V. Laitinen, (V. Haapalainen ja A. Virtanen);

Suomen Elintarvetyöläisten liiton Lauri Pöyhönen, (V. Viitanen);

Suomen Puutyöväen liiton A. Sallasaari, E. Peltonen, (Hj. Virtanen ja A. Holm);

Suomen Rautatieläisten liiton V. Pulkkinen, (E. Kallio);

Suomen Kuljetustyöntekijäin liiton E. Syvänen, (Väinö Meriranta);

Suomen Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton Eino Kilpi, (K. A. Manninen);

Suomen Nahka-, Jalkine- ja Kumityöväen liiton Johan Halme, (Eeva Kinnunen);

Suomen Vaatetustyöläisten liiton A. J. Luostarinen, (Eino Lindroos);

Työväen Akatemian Toveriliiton Timo Kujanen, (Onni Haini);

Suomen Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan liiton V. Salmikari, (Lauri Ahonen);

Suomen Veturimiesyhdistyksen Heikki Pyhälä.

Liiton edustajisto kokoontui kertomusvuoden aikana kahdesti: kevätkokoukseensa, joka samalla oli liiton vuosikokous, kesäkuun 1 päivänä ja syyskokoukseensa marraskuun 27 päivänä.

Vuosikokouksessa tehdyistä päätöksistä mainittakoon:

1) Hyväksyttiin liiton toimikunnan kertomus ja liiton tilinpäätös kalenterivuodelta 1942 sekä myönnettiin tilivelvollisille vastuuvapaus vuoden 1942 osalta.

2) Hyväksyttiin toimikunnan ehdotus liiton työsuunnitelmaksi 1/6 1943 alkavaa työ kautta varten.

3) Liiton toimikuntaan kahdeksi seuraavaksi 1/6 1943 ja 1/6 1944 alkavaksi toimikaudeksi valittiin Väinö Voionmaa, Yrjö Kallinen, Aleksi Aaltonen varsinaisiksi sekä Johan Virtanen ja Sulo Manninen varajäseniksi.

4) Valittiin liiton tilintarkastajiksi vuoden 1942 taloudenhoidon ja tilien tarkastamista varten Fr. Sundqvist ja J. V. Seppälä, varalle O. Toivonen ja Eero Kaukinen.

Syyskokouksessa tehdyistä päätöksistä mainittakoon:

1) Hyväksyttiin liiton tulo- ja menoarvio kalenterivuotta 1944 varten.

2) Valittiin Työväen Kirjarekkaan toimikuntaan vuodeksi 1944: Janne Hakulinen, Onni Toivonen, Toivo Aaltonen, Sulo Manninen, Otto Nuutinen ja Antero Rinne.

3) Varajäseneksi toimikuntaan valittiin paikkakunnalta poismuuttaneen Onni Hainin tilalle Eino Vuokko.

III. Toimikunta, opintojohtokunta, toimisto ja järjestäjät.

Koko kertomusvuoden kuuluivat liiton toimikuntaan: V. Voionmaa, Y. Kallinen, Lyyli Takki, E. K. Louhikko, A. Aaltonen, Sylvi-Kyllikki Kilpi ja Aku Sumu varsinaisina sekä J. Virtanen, S. Manni-

nen ja *Toivo Aaltonen* varajäseninä. Varajäsenenä on ollut myös *E. A. Vuokko* edustajiston syyskokouksesta lähtien. Toimikunnan puheenjohtajana toimi koko vuoden V. Voionmaa ja varapuheenjohtajana Y. Kallinen. Sihteerinä toimi liiton sihteeri R. H. Oittinen. Toimikunta on v:n 1943 kuluessa pitänyt yhteensä 13 kokousta. Kokouksissa ovat toimikunnan jäsenet käyneet seuraavasti: Kallinen 12, Voionmaa 10, Takki 10, T. Aaltonen 10, Sumu 9, Kilpi 8, Virtanen 7, Louhikko 5 ja A. Aaltonen 4. Manninen ja Vuokko eivät ole voineet käydä kokouksissa lainkaan.

Liiton *opintojohtokunnan*, joka toimikunnan valtuuttamana päättää liitolle myönnettyjen luento- ja opintokerhovarojen käytöstä ja opintotyön muusta järjestelystä, ovat muodostaneet liiton toimikunnan puheenjohtaja V. Voionmaa, liiton sihteeri R. H. Oittinen ja järjestäjä Oiva Valavaara.

Liiton sihteerinä, taloudenhoitajana ja toiminnan johtajana on toiminut *R. H. Oittinen*, opintosihteerin toimi on ollut täyttämättä sihteerin Oittisen hoitaessa pääasiassa opintosihteerin tehtävät, joista kuitenkin osa on ollut järjestäjä O. Valavaaran ja toimiston hoidettavana, järjestäjänä *Oiva Valavaara*, toimistonhoitajana *Kaija Helminen* 1/1 — 15/9 ja toimistoapulaisina koko vuoden *Helka Rantanen* ja *Heidi Railio* sekä *Xenia (Moschkireff) Parvos* 15/8 — 31/12 ja *Margareeta Tuovinen* 17/11 — 31/12. Järjestäjinä ovat toimineet *Vieno Sinisalo* Riihimäeltä ja *Into Kallio* koko vuoden sekä *Rauha Ikonen* Kuhmoisista 1/1 — 30/4 ja *Paavo Niemi* Virroilta 1/10 — 31/12. Järjestäjien toiminnasta aiheutuvat kulut on suoritettu osaksi Suomen Huollon osaksi Karjalan kannaksen rahaston varoista liitolle myönnettyistä avustuksista.

Toimistosta on kertomusvuoden aikana postitettu 4,430 (2,449) kirjettä, korttia ja ristisidettä sekä 56 (18) eri lähetyksessä yhteensä 3,893 (3,834) kiertokirjettä tai niihin verrattavaa lähetystä. Paitsi opintokerhoille valtionavustuksena jaettuja kirjalähetyksiä, joiden arvo lähetykskuluihin oli mk 33,400: — (27,173: 25), on toimisto tämän lisäksi välittänyt kirjoja yhteensä mk:n 74,614: 15 arvosta, joten kertomusvuoden aikana välitettyjen kirjojen yhteinen arvo on mk 108,014: 15.

IV. Paikalliset työväen sivistystyöjärjestöt.

Työväen Sivistysliiton alaisia paikallisia *työväen sivistystyöjärjestöjä* (sivistystoimikuntia), joiden tarkoituksena sääntöjensä mukaan on »työskennellä paikkakuntansa ja sen lähiympäristön työväen itseopiskelun ja muun sivistystoiminnan elvyttämiseksi ja järjestämiseksi Työväen Sivistysliiton sääntöjen mukaisesti ja yksissä neuvoin liiton kanssa», on kertomusvuoden aikana ollut toiminnassa: Hausjär-

vellä, Helsingin kaupungissa, Helsingin pitäjässä, Hämeenlinnassa, Janakkalassa, Jyväskylässä, Jämsässä, Lauritsalassa, Lohjalla, Nokialla, Pihlajavedellä, Porissa, Riihimäellä, Ruovedellä, Seinäjoella, Tampereella, Turussa, Vihtissä, Viitasaarella, Viipurissa, Virroilla ja Äänekoskella. Vuoden aikana on perustettu Kuopion, Lahden ja Ylä-Vuoksenlaakson sivistystyöjärjestöt.

Vuoden lopussa oli sivistystyöjärjestöjä 25.

Nämä järjestöt ja toimikunnat ovat paikallisten työväenjärjestöjen ja opintokerhojen valitsemain edustajain muodostamia keskuselimiä ja ne kantavat toimintansa rahoittamiseksi sääntömääräistä jäsenveroa niihin yhtyneiltä järjestöiltä. Sen lisäksi ovat eräät niistä saaneet käytettäväkseen kunnallisia apurahoja.

Huhtikuun 18 p:nä pidettiin Helsingissä *työväen sivistystyöjärjestöjen edustajain neuvottelukokous*, jossa oli 37 edustajaa 23 järjestöstä. Kokouksen ohjelmassa olivat seuraavat alustukset: Väinö Voionmaa: Työväen sivistysliikkeen päätehtävät nykyoloissa, R. H. Oittinen: Työväen sivistystyöjärjestöjen toiminnan kehittäminen, Oiva Valavaara: Työväen sivistystyöjärjestöjen talous ja Ernst Lähde: Työväen Kirjarengas. Alustusten johdosta keskusteltiin vilkkaasti.

V. Liiton saamat avustukset, jäsenverot ja muut tulot.

Liiton yleisiin menoihin vapaasti käytettäväksi myönnetty *valtionavustus* oli v. 1943 mk 153,000: —. Jäsenjärjestöjen suorittamia *jäsenmaksuja* kertyi yhteensä mk 119,455: 40. Tämän ohella liitolla oli *kirjallisuuden välittämisestä, kirjeopistosta ja sijoituksista* käytettävänä yhteensä mk 73,823: 54.

Määrättyihin tarkoituksiin liiton käytettäväksi myönnettyjä varoja sai liitto kertomusvuoden aikana vastaanottaa seuraavat määrät: *Vallion Luentolautakunnan* myöntämänä mk 130,600: — opintokerho toimintaa varten, *Alfred Kordelinin säätiön* varoista mk 17,000: — opintokirjallisuuden julkaisemista ja kirjeopiston kehittämistä varten, *Suomen Huollon* varoista mk 215,000: — sivistystyötä varten etupäässä teollisuustyöläisten ja varhaisnuorison keskuudessa, *Vapaan Huollon Viipurin läänikeskuksen* varoista mk 105,000: — Viipurin läänin alueella tehtävää sivistystyötä varten ja *Karjalan kannaksen rahaston* varoista mk 10,000: — kannakselaisten keskuudessa tehtävää opinnollista sivistystyötä varten.

VI. Luentotoiminta.

Kun Eduskunnan kansantajuistieteelliseen luentotoimintaan aikaisemmin myöntämiä varoja ei vuonna 1943 ollut käytettävissä, ei Työväen Sivistysliitolla ole ollut taloudellisia mahdollisuuksia kansan-

tajuistieteellisen luentotoiminnan järjestämiseen entiseen tapaan. Tämän vuoksi on liiton toimesta järjestetty luentotoiminta supistunut liiton toimihenkilöiden liiton järjestämien opintopäivien ja ohjausmatkojen yhteydessä ja muiden työväenjärjestöjen kursseilla pitämiin esitelmiin sekä Suomen Huollon myöntämällä varoilla järjestetyissä tilaisuuksissa pidettyihin puheisiin ja esitelmiin.

Suomen Huollon varoilla kustannettiin yhteensä 107 erillistä luentoa, puhetta tai esitelmää.

VII. Opintokerhotoiminta.

Vuodeksi 1943 myönnettyistä opintokerhovoaroista siirrettiin Työväen Sivistysliiton käytettäväksi mk 130,600: —. Näiden varojen käytöstä ja niillä tuetusta opintokerhotoiminnasta mainittakoon:

1. TSL:n opintokerhot työ kautena 1942—43.

Kaikkiaan ilmoittautui työkauden 1/6 42 — 31/5 43 aikana 190 (ed. työ kautena 112) pääkerhoa, joissa oli yhteensä 220 (136) opiskeluryhmää ja näissä yhteensä 2,865 opiskelijaa. Jäsenistä oli 33.3 % (39.0 %) miehiä ja 66.7 (61.0 %) naisia. Opiskeluryhmien keskimääräinen jäsenluku oli 13.0, joista miehiä 4.4 ja naisia 8.6.

Eri läänien kesken jakautuivat opiskeluryhmät ja niissä opiskelleet seuraavasti:

Lääni	Kerhoja			Jäseniä	
	Pääkerh.	Opintoryhm.	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Uudenmaan	41	51	222	462	684
Turun ja Porin	27	31	159	262	421
Hämeen	48	57	190	489	679
Viipurin	23	27	84	214	298
Mikkelin	2	2	14	12	26
Kuopion	18	18	120	183	303
Vaasan	24	27	139	225	364
Oulun	7	7	29	61	90
Koko maa	190	220	957	1,908	2,865

Maaseudun ja kaupunkien ym. asutuskeskusten osuutta toisiinsa verrattaessa havaitaan, että jos edellämainitut opintoryhmät jaetaan kahteen osaan siten, että toiseen tulevat varsinaisella maaseudulla ja toiseen kaupungeissa, kauppaloissa, taajaväkisissä yhdyskunnissa ja tehdaskylissä sekä niihin verrattavissa asutuskeskuksissa toimivat opintoryhmät, niin varsinaisella maaseudulla toimi 57 (52) opinto-

ryhmää eli 26.0 % (38.2 %), joissa oli 733 (774) jäsentä eli 25.6 % (42.1 %) jäsenistä ja kaupungeissa ym. oli 163 (84) opintoryhmää eli 74.0 % (61.8 %), joissa oli 2,132 (1,064) jäsentä eli 74.4 % (57.9 %) jäsenistä. Tämän mukaan oli maaseudulla toimivien opintoryhmien keskimääräinen jäsenluku 14.85 ja kaupungeissa, kauppaloissa ym. toimivien 13.07.

Eri läänien kesken jakautuivat maaseudulla ja kaupungeissa ym. taajaväkisissä yhdyskunnissa toimivat opiskeluryhmät ja niiden jäsenet seuraavasti:

Lääni	Maaseudulla toimi			Kaupungeissa ym. toimi		
	Ryhmä	%	Jäseniä %	Ryhmä	%	Jäseniä %
Uudenmaan	6	12.8	12.7	45	88.2	87.3
Turun ja Porin ..	9	29.0	21.9	22	71.0	78.1
Hämeen	16	28.1	30.6	41	71.9	69.4
Viipurin	7	25.9	25.2	20	74.1	74.8
Mikkelin	2	100.0	100.0	—	—	—
Kuopion	10	55.5	54.5	8	44.5	45.5
Vaasan	6	22.2	19.0	21	77.8	81.0
Oulun	1	14.3	12.2	6	85.7	87.8
Koko maa	57	26.0	25.6	163	74.0	74.4

Niiden jäsenjärjestöjen mukaan jaoteltuina, joiden alaisina tai yhteydessä opintokerhot toimivat, jakautuivat edellämainitut opiskeluryhmät seuraavasti:

	Opintoryhmiä		Miehiä	Jäseniä	
	1942—43	1941—42		Naisia	Yhteensä
Sd. työväenyhdistyst.	61	51	289	445	734
Ammattiosastojen	52	27	315	322	637
Sd. naisyhdistysten ...	48	12	8	612	620
Sd. nuorisosaastojen	23	9	113	218	331
V.- ja u.-seurojen	10	3	31	78	109
Sd. raittiusosastojen ..	8	5	56	77	133
Pienviljel. liiton osast.	5	6	50	55	105
Esperantoyhdistysten	3	5	24	18	42
Muiden järjestöjen	2	9	28	12	40
Itsenäisiä	8	9	43	71	114
Koko maa	220	136	957	1,908	2,865

Opintokerhojen ainevalinta kolmena viimeksikuluneena toimintakautena ilmenee seuraavasta asetelmasta, jossa aineiden järjestyksen määrääjäksi on otettu työkausi 1942—43:

	1940—41	1941—42	1942—43
Kaunokirjallisuutta ja kirjallis.			
historiaa	52	36	48
Kotitaloutta	6	3	30
Järjestötehtäviä	43	13	26
Kunnallistietoa	61	15	15
Suullista esitystaitoa	50	8	15
Ammattiyhdistystietoa	11	4	13
Sielutiedettä, siveysoppia, kasvatusta ja itsekasvatusta	18	6	12
Valtiollista historiaa, valtiotietoa ja kansainvälisiä kysymyksiä ..	9	6	11
Suomen kieltä	2	3	7
Maatalousaineita	17	3	6
Sosialismia ja työväenliikettä	12	2	4
Talousmaantiedettä	5	2	4
Näyttämötaitoa	14	4	4
Taloustiedettä ja sosiaalipolitiikkaa	12	6	4
Esperantoa	10	5	3
Luonnontieteitä	5	2	2
Ruotsin kieltä	3	—	2
Kirjanpitoa	3	3	—
Laskentaa ja mittausoppia	1	1	—
Englannin kieltä	3	1	—
Yhteiskuntaoppia	5	—	—
Muita aineita	3	—	2
Yleisohjelmaisia	10	13	11
Yhteensä	355	136	220

2. Opintokerhoille v. 1943 jaetut valtionavustukset.

Valtionavustusten jaossa myönnettiin kirjoina jaettua valtionavustusta kaikkiaan 177 opiskeluryhmälle yhteensä 33 400: —, ollen avustus 130 ryhmälle 200 mk, 40 ryhmälle 150 mk kullekin, minkä lisäksi 7 ryhmää sai kukin eri suuruiset avustukset. Edellisenä vuonna jaettiin vastaavaa avustusta kaikkiaan 151 ryhmälle yhteensä 27,173: 25.

Valtionavustusta hakiessaan edellämäinitut opiskeluryhmät ilmoittivat *ainoana tai pääasiallisenaan* ryhtyvänsä talvikaudella 1943—44 opiskelemaan seuraavia aineita:

Opintoryhmien luku

Kaunokirjallisuutta ja kirjallisuuden historiaa ...	37
Järjestötehtäviä	18
Kotitaloutta	14
Kunnallistietoa	9
Suullista esitystaitoa ja näyttämötyötä	9
Sielutiedettä, siveysoppia, kasvatusta ja itsekasvatusta	9
Maatalousaineita	8
Taloustiedettä ja sosiaalipolitiikkaa	5
Valtiotietoa, valtiollista historiaa ja kansainvälisiä kysymyksiä	5
Sosialismia ja työväenliikettä	5
Talousmaantiedettä	4
Ajankohtaisia opintokysymyksiä	4
Suomen kieltä	4
Esperantoa	3
Luonnontieteitä ja terveystietoa	3
Ruotsinkieltä	1
Saksankieltä	1
Pikakirjoitusta	1
Yleisohjelmaisia kerhoja oli	11
Yhteensä	177

3. Kurssitoiminta.

Kertomusvuoden aikana pidettiin 2 laajemmat ja 1 suppeammat kurssit, joiden toimeenpanossa käytettiin huomattavalta osalta *opintokerhovaroja*. Näiden kurssien laatu, paikka, aika, työmäärä ja varsinaisten osanottajien lukumäärä näkyvät seuraavasta:

Kurssipaikka ja -aika	Kurssin luonne	Luen-toja	Opas-tusta	Osanottajat Paikka- Henkilö- kunnalta luku	
Tenava, kk. 21—27/3	opinto-ohjaajain päivä- ja iltakurssit	12 8 20	18 8 26	5 —	8 (100)
Työväen Akatemioita 26/6—4/7	sosiaalipolitiikan ja ammattiyhdistystiedon opinto-ohjaajain päiväk.	37	19	28	44

Työväen Aka- temia 1—10/8	Järjestötehtävien opinto-ohjaajain päiväk.	43	9	28	39
	Yhteensä	100	53	61	91

Kursseilla pidetyistä luennoista kustannettiin 82 opintokerhova-
roilla.

Näissä luennoissa käsiteltiin yhdistystietoa 25, kansansivistys-
työtä ja opintotoimintaa 21, ammattiyhdistystietoa 16, juhla-
kulttuuria 9, yhteiskunnallisten aatteiden historiaa 5, sosialipolitiikkaa 4
ja työläinsäädäntöä 2 luennossa.

Muilla varoilla pidettiin ammattiyhdistystiedosta 4, työväen ur-
heilutoiminnasta 4, nykyajan yhteiskunnallisesta toiminnasta 4,
yhteiskunnallisten aatteiden historiasta 4 luentoja sekä raittiustyöstä
ja työväen sivistystyöjärjestöistä kummastakin 1 luento.

Opintokerhovoaroilla on kustannettu kursseille opastusta laulussa
9 t., järjestötehtävissä 9 t. ja kirjojen käytössä 1 t. Tämän lisäksi on
kursseilla ollut opastusta opintokerhotyössä 20 t., kokoustehtävissä
6 t. ja laululeikeissä 8 t.

Kumpaanakin Kauniaissa pidettyyn opinto-ohjaajakurssiin on liit-
tynyt 3 opetuskirjeen ennakkovalmennuskurssi, jonka avulla on
voitu huomattavasti vähentää opintokerhotyön perusteiden ja käy-
tännöllisten tehtävien opastusta.

Opintokerhovoaroista suoritettut kustannukset olivat:

Kurssipaikkak.	Luento- ja opastuspalkk. matkakuluineen	Muita menoja	Yhteensä
Teuva	600: —	—	600: —
Kauniainen	8,944: —	7,494: —	16,438: —
»	9,706: 50	14,645: —	24,351: 50
Yhteensä	19,250: 50	22,139: —	41,389: 50

Huomattavin osa »muiden menojen» kohdalle merkityistä varoista
on käytetty kurssilaisten ruoka- ja asutuskustannuksia vastaaviksi
apurahoiksi.

Muilla liiton käytettävissä olleilla varoilla järjestettiin seuraavat
kurssit:

Kurssipaikka ja -aika	Kurssien luonne	Luen- toja	Opas- tusta	Paikka- kunnalta	Osanottajat Henkilö- luku
Työväen Akate- mia 9—19/5	Varhaisnuoriso- ohjaajien päivä- kurssit	37	26	35	63
Imatra 21—28/11	Opinto-ohjaajain päiväkurssit	18	26	16	34
Ruovesi kk. 28/12—2/1	Opinto-ohjaajain iltakurssit	17	6	1	26
	Yhteensä	72	58	52	120

Työväen sivistystyöjärjestöt ovat järjestäneet yhteistoiminnassa
Työväen Sivistysliiton kanssa seuraavat kurssit:

Kurssipaikka ja -aika	Kurssien luonne	Luentoja ja opastusta	Osanot- tajat
Tampere 4—10/10	Opinto-ohjaajain iltakurssit	20	25
Hämeenlinna 24—31/10	Opinto-ohjaajain iltakurssit	23	30
Turku 14—21/11	Opinto-ohjaajain iltakurssit	17	45
Tampere 21—28/11	Iltaluentokurssit	14	keskim. 70
	Yhteensä	74	170

Kaikista kursseista saadaan yhteensä seuraava yhdistelmä:

Kurssit	Luento- määrät	Osanottaja- määrä	Kurssien lukumäärä
Päiväkurssit	244	185	5
Iltakurssit	113	296	6
Yhteensä	357 tuntia	481 osanottajaa	11 kursseilla

Liiton toimihenkilöt ovat luennoineet työväen sivistystyöstä ja
opintotoiminnasta myös jäsenjärjestöjen ja eräiden muidenkin
järjestöjen kursseilla.

4. Opastuspäivät.

Liiton toimesta on yhdessä Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton kanssa järjestetty *ammattiyhdistysväen opastuspäiviä*, joilla on luennoitu ja annettu opastusta opintotyössä. Näiden opastuspäivien ohjelmaan on kuulunut myös ammattiyhdistysliikkeen ajan-kohtaisia tai periaatteellisia kysymyksiä käsitteleviä luentoja, jotka SAK on kursseilla kustantanut. Näitä opastuspäiviä pidettiin:

Kuopiossa 17—19/1, 26 osanottajaa, opastajana Into Kallio.
Raumalla 24—26/1, 17 osanottajaa, opastajana Oiva Valavaara.
Porissa 27—31/1, 10 osanottajaa, opastajana Oiva Valavaara.
Imatralla 4—10/2, 15 osanottajaa, opastajana Oiva Valavaara.
Lahdessa 8—9/2, 13 osanottajaa, opastajana Into Kallio.
Karhulassa 28/2—3/3, 20 osanottajaa, opastajana Into Kallio.
Varkaudessa 28/3—3/4, 15 osanottajaa, opastajana Oiva Valavaara.

Kaikkiaan järjestettiin 7 opastuspäivät, joilla oli yhteensä 110 osanottajaa. SAK toimitti opastuspäiville keskimäärin 2 luentoa. Luentoja ja opastusta oli enimmäkseen 3 t. illassa.

Varsinaisia *opintopäiviä* ei ole järjestetty, koska liiton käytettävissä ei ole vuoden aikana ollut valtion luentovaroja, joilla opintopäivät yleensä on järjestetty.

5. Liiton järjestäjien neuvontamatkat.

Järjestäjä *Oiva Valavaara* on tehnyt 3 yli 10 päivää kestänyttä matkaa käyttäen niihin 33 päivää sekä 27 lyhyempää matkaa käyttäen niihin 87 päivää. Kaikkiaan hän on ollut matkoilla 120 päivää.

Järjestäjä *Into Kallio* on tehnyt 10 yli 10 päivän matkaa käyttäen niihin 155 päivää sekä 11 lyhyempää matkaa käyttäen niihin 53 päivää. Kaikkiaan hän on ollut matkalla 208 päivää.

Järjestäjä *Vieno Sinisalo* on tehnyt 10 yli 10 päivän matkaa käyttäen niihin 183 päivää sekä yhden 9 päivän matkan. Kaikkiaan hän on ollut matkalla 192 päivää.

Järjestäjä *Rauha Ikonen* on tehnyt 4 yli 10 päivän matkaa käyttäen niihin 74 päivää. Ikonen on ollut liiton palveluksessa vain kevätkaudella.

Järjestäjä *Paavo Niemi* on tehnyt 4 yli 10 päivän matkaa käyttäen niihin 64 päivää sekä 2 lyhyempää matkaa käyttäen niihin 8 päivää. Kaikkiaan hän on ollut matkalla 72 päivää. Niemi on ollut liiton palveluksessa vain syyskaudella.

Lisäksi on annettu opastusta Helsingin opintokerhoissa.

Edellisestä saadaan seuraava yhdistelmä:

Järjestäjä	Matkat	Matkapäivät
Valavaara	30	120
Kallio	21	208
Sinisalo	19	192
Ikonen	4	74
Niemi	6	72
Yhteensä	80	666

VIII. Kirjeopisto.

Liiton kirjeopistossa opiskeli v. 1943 433 (141) *yksinopiskelijaa* ja 38 (25) *opintokerhoa*, joissa oli jäseniä yhteensä 364 (199), joten kirjeopiston johdolla opiskelevia on ollut kaikkiaan 797 (340).

Yksinopiskelijoista on 138 opiskellut opinto-ohjaajain kurssien kirjeellistä ennakkovalmennuskurssia, 53 on opiskellut Työväen Akatemian kirjeellistä valmistuskurssia, 50 kauppatyölainsäädäntöä, 28 kirjanpitoa, 23 suomenkieltä, 23 jäsenmaksujenrahastajan tehtäviä, 20 järjestötehtäviä, 19 opinto-ohjaajan tehtäviä, 14 keskiluokan yhteiskunnallista asemaa, 11 laskentaa, 9 sanomalehtien kirjeenvaihtoa, 8 kansantaloutta, 9 kunnallistietoa, 5 liiketoimintakirjojen ammatillisen yhteistoiminnan historiaa, 4 puhetaitoa, 4 sähkötekniikan alkeiskurssia, 3 esperantoa, 3 suullista esitystaitoa, 3 Työn Nuorten peruskurssia, 2 ammattiyhdistystiedon peruskurssia, 2 liiketoimintakirjojen ammattiopintoja, 1 työlainsäädäntöä ja 1 asiakirjain laatimista.

Kerhoista on opiskellut järjestötehtäviä 12 (opiskelijoita 92), kunnallistietoa 7 (opiskelijoita 57), 3 opinto-ohjaajan tehtäviä (opiskelijoita 27), 3 suullisen esitystaidon alkeiskurssia (opiskelijoita 36), 3 ammattiyhdistystiedon peruskurssia (opiskelijoita 23), 2 laskentaa (opiskelijoita 24), 2 kirjanpitoa (opiskelijoita 15), 1 suomenkieltä (opiskelijoita 14), 1 työlainsäädäntöä (opiskelijoita 20). 1 kauppatyölainsäädäntöä (opiskelijoita 12), 1 asiakirjain laatimista (opiskelijoita 14), 1 Työn Nuorten peruskurssia (opiskelijoita 16) ja 1 puhetaitoa (opiskelijoita 14).

IX. Julkaisutoiminta.

1. Työläisopiskelija.

Liiton äänenkannattaja *Työläisopiskelija* ilmestyi v. 1943 säännöllisesti kerran kuukaudessa, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, yhteensä 9 numeroa, joissa kaikkiaan 288 (272) sivua. Lehden painos oli keskimäärin 2,700 (1,750) kpl. Vapaakappaleina on lehteä jaettu kaikille kertomusvuoden aikana toiminnastaan ilmoittaneille opintokerhoille, liiton edustajiston ja toimikunnan jäsenille ja jäsenjärjestöjen toi-

mistoihin yhteensä 593 (410) vuosikertaa ja liiton jäsenjärjestöjen perusjärjestöilleen alennettuun hintaan tilaamana 729 (640) vuosikertaa, minkä ohella lehti on tarjottu sitä haluavien tilattavaksi 20 mk hinnasta vuosikertaa kohden, ollen näitä tilauksia syyskaudella 1,227 (647). Lehden kustantamisesta koitui liitolle rahallista tappiota mk 30,082: 40 (21,223: 55).

2. Työväen opintokerho-opas.

Työväen opintokerho-oppaasta otettiin uusi tarkistettu painos, jonka suuruus oli 4,000 kpl. Oppaan sivumäärä on 84. Kirjaa on levitetty opintokerhoille, järjestöjen toimitsijoille ja opinto-ohjaajakursien osanottajille.

3. Ohjelehtiset.

Työväen kulttuuriviikkoa varten valmistettujen lehtisten ohella on liitto kustantanut kaksi muuta lehtistä. Yhdessä Kansalaisjärjestöjen Rahtiustoiminnan keskusliiton kanssa julkaistiin lehtinen *Mitä teet vapaahetkinäsi* (16 siv.), josta otettiin 4,000 kpl:een painos liiton tarpeita varten. Yhdessä Työväen Urheiluliiton kanssa julkaistiin lehtinen *Työväen urheiluliike ihmisen kasvattajana* (16 siv.), josta otettiin 2,000 kpl painos.

4. Työväen kirjarengas.

TKR:n toimikuntaan ovat kuuluneet TSL:n edustajiston valitsemina *Janne Hakulinen, Onni Toivonen, Otto Nuutinen, Sulo Manninen, Toivo Aaltonen* ja *Antero Rinne* sekä TSL:n toimikunnan valitsemina *Maija Savutie-Myrsky, Ernst Lähde* ja *R. H. Oittinen*. Toimikunnan puheenjohtajana on toiminut Janne Hakulinen ja varapuheenjohtajana Ernst Lähde sekä sihteerinä R. H. Oittinen. Toimikunta on vuoden kuluessa pitänyt 3 kokousta.

Työvaliokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri ja Maija Savutie-Myrsky. Toimikauden aikana työvaliokunta on pitänyt 6 kokousta.

Tammikuun 1 p:nä 1943 oli jäsenmäärä 1,169. Vuoden aikana on jäsenluetteloon merkitty 1,022 uutta jäsentä ja 18 jäsentä on ilmoittanut eroavansa, joten jäsenmäärä joulukuun 31 p:nä 1943 oli 2,173.

Tammikuun 1 p:nä 1943 oli TKR:lla 61 toimivaa asiamiestä. Vuoden aikana on ilmoittautunut 35 asiamiestä sekä eronnut 7 asiamiestä, joten toimivien asiamiesten lukumäärä oli v:n 1943 lopussa 89.

Vuoden kuluessa on julkaistu seuraavat kirjat:

1. **Suomalaisia sosialisteja I.** Sisältää N. R. af Ursinin, Eetu Salinin, Yrjö Mäkelinin ja Taavi Tainion elämäkerrat. 284 sivua. Painos

2,500 kpl. Hinta jäsenille nid. 39 mk ja sid. 50 mk, kirjakauppahinnat 65 mk ja 75 mk.

2. *Karin Boye: Kallokaiani.* Suomentanut Maija Savutie. 255 sivua. Painos 4,000 kpl. Hinta jäsenille nid. 50 mk ja sid. 60 mk, kirjakauppahinnat 85 mk ja 95 mk.

Kaikki edellisenä vuonna julkaistut kirjat myytiin vuoden aikana loppuun.

Helsingin Työväen Kirjakauppa on hoitanut kirjain välityksen kirjakauppoihin saaden välityspalkkiota 40 % kirjakauppahinnoista.

Vuoden kuluessa on julkaistu kaksi TKR:n toimintaa esittelevää lehtistä. Toista kaksiväristä, jota on levitetty etupäässä asiamiesten ja järjestöjen välityksellä, on painettu 10,000 kpl, toista, jossa esitellään talvikauden 1943—1944 utuudet, on painettu 20,000 kpl ja levitetty etupäässä työväen aikakauslehtien välissä.

Niinikään on lehtiin toimitettu hastatteluja ja uutisia sekä joihinkin aikakauslehtiin etupäässä vaihtoilmoituksia Työläisopiskelijassa julkaistavia ilmoituksia vastaan.

Työväen Kirjarengas varat on hoidettu erillään liiton varoista.

X. Työväen kulttuuriviikko.

Työväen Sivistysliiton aloitteesta järjestettiin lokakuun 17 ja 24 p:n välisenä aikana *työväen kulttuuriviikko*, jonka valmisteluihin ottivat osaa myös Suomen Työväen Musiikkiliitto ja Työväen Näyttämöiden Liitto alajärjestöineen.

Työväen Sivistysliitto kustansi viikkoa varten sen viettoon kehoittavan *julistuksen* (5,000 kpl), jonka olivat allekirjoittaneet mainitut kolme keskusjärjestöä. Julistusta levitettiin työväenjärjestöjen keskuuteen. Niinikään painatettiin viikon yleinen *mainosjuliste* (4,000 kpl), jota levitettiin työväentaloille, rautatieasemille ja postitoimistoihin sekä käytettiin ulkomainostuksessa. — Työväen kulttuuriviikon aikana levitettäväksi valmistettiin myös mainoslehtinen *»Työväki pyrkii valoon ja vapauteen»* (15,000 kpl).

Viikon merkeissä järjestettiin kaikkiaan 83 tilaisuutta, joissa oli osanottajia yhteensä 14,500 henkeä. Näistä tilaisuuksista oli 6 teatterinäytäntöä, 3 esitelmätilaisuutta, 3 konserttia ja 71 työväen kulttuurijuhlaa. Tilaisuuksien järjestäjinä oli työväen sivistystyöjärjestö 50 tapauksessa, opintokerho 14 tapauksessa ja muut työväenjärjestöt, opistot ja teatterit 19 tapauksessa. Viikon vietto oli keskittynyt melkein yksinomaan etelä-, lounais- ja keski-Suomeen, koska itä- ja pohjois-Suomeen ei huoneistovaikkeuksien vuoksi juuri lainkaan tilaisuuksia voitu järjestää.

Liiton käytettävissä olleilla varoilla kustannettiin puhuja tai esitelmöitsijä 23 tilaisuuteen.

Viikon vaikutus on tuntunut selvästi lisääntyneenä myötämielisyytenä työväen sivistystyötä kohtaan.

XI. TSL:n edustus yleisluontoisissa kokouksissa, järjestöissä ja toimikunnissa.

Paitsi jäsenjärjestöjensä edustajakokouksissa, eräiden järjestöjen merkkijuhlissa ja eräissä neuvottelukokouksissa on liitto vuoden 1943 aikana ollut edustettuna: Valtion Luentolautakunnassa. Valtion kirjastotoimikunnassa, Helsingin Yliopiston kansansivistystoimikunnassa, Kansansivistystyön maailmanliiton Suomen osaston edustajistossa ja johtokunnassa, Sivistysjärjestöjen kansankonservatorion hallintoneuvostossa, Työväen Akatemian hallintoneuvostossa, Työväen matkailuliiton edustajistossa, Kansalaisjärjestöjen Raittiustoitinnan Keskusliiton edustajistossa ja Suomalaisen kirjallisuuden edistämisrahaston valtuuskunnassa.

Liitto on yhdessä Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton kanssa muodostanut Ammattiyhdistysliikkeen Opintotoimikunnan, johon ovat kuuluneet TSL:n edustajina R. II. Oittinen ja Oiva Valavaara.

XII. Liiton hallinnassa olevat rahastot.

Liiton hallinnassa oleville Työväen sivistysrahastolle ja Johan Soinisen rahastolle vahvistettujen ohjesääntöjen mukaisesti edustajiston kevätkokoukselle näiden rahastojen varain hoidosta, kartuttamisesta ja korkovarain käytöstä edellisenä kalenterivuonna annettavana selostuksena mainittakoon seuraavaa:

Työväen sivistysrahaston pääomavarat olivat 1/1 1943 mk 394,298: 80 ja kokonaisvarat mk 408,680: 20, mistä määrästä säästötileillä mk 117,060: 20 ja arvopapereissa mk 291,620: —.

Vuoden 1943 aikana sai rahasto lahjoituksina vastaanottaa mk 5,190: 45, ja korkotuloja karttui mk 13,709: 70.

Rahaston varoista myönnettiin apurahoja Työväen Akatemian kursseilla opiskelua varten työkaudella 1942—1943 mk 3,000: — ja työkaudella 1943—44 4,500: —.

Haapaveden kansanopistossa pidetyille Kansanvalistusseuran kursseille osallistumista varten on myönnetty 2 apurahaa yhteensä mk 1,097: — sekä maksettu sihteerin Ruotsiin tekemästä opintomatkastasta mk 4,250: —.

Kertomusvuoden aikana kertyneestä korkotuotosta, mk 13,709: 70 on ohjesäännön mukaisesti liitettävä pääomaan 10 % eli mk 1,370: 95

loppuerän eli mk 12,338: 75 jäädessä toimikunnan käytettäväksi vuonna 1944. Vuoden 1942 korkotuotosta vielä käyttämättä olleen erän, mk 1,534: 40, toimikunta on päättänyt myös liittää pääomaan.

Edellämainitut vuoden 1943 aikana tehdyt lahjoitukset ja vuoden päättyessä tapahtuneet korkovarojen siirrot huomioonottaen oli rahaston pääomasäästö 31/12 1943 mk 402,394: 60 ja kokonaisvarat mk 414,733: 35. Tästä määrästä oli pankkitalletuksina mk 123,113: 35 obligatioita mk 160,000: — ja muita arvopapereita mk 131,620: —.

Johan Soinisen rahaston varat olivat 1/1 1943 mk 68,418: 15, mihin sisältyi kertomusvuoden aikana käytettäväksi vapaita korkovaroja mk 2,454: 75. Kertomusvuoden aikana on rahaston varoista myönnetty apurahaa mk 1,500: — Työväen Akatemiassa opiskelua varten työkaudella 1942—1943.

Rahaston korkotulot v. 1943 olivat mk 2,308: 45. Tästä määrästä on 10 % eli mk 230: 85 liitettävä pääomaan, loppuerän eli mk 2,077: 60 jäädessä liiton toimikunnan käytettäväksi v. 1944.

Edellä mainitut muutokset huomioonottaen rahaston pääomasäästö oli 31/12 1943 mk 67,149: — ja kokonaisvarat mk 69,226: 60. Tästä määrästä oli pankkitalletuksina mk 19,256: 60, obligatioita mk 19,400: — ja muita arvopapereita mk 30,570: —.

XIII. Liiton talous.

Valtion avustusten vähäisyyden, kustannusten nousun ja toiminnan laajentamistarpeen takia liitto anoi ja sai luvan 10 miljoonan markan arpajaisten toimeenpanoon loka—marraskuussa 1943. Arpajaisten järjestäminen annettiin Yhteismainos Oy:n huoleksi. Samaksi ajaksi sattuneiden monien arpajaisten takia liiton arpajaisten tulos jäi verraten vähäiseksi. Vuoden 1943 loppuun mennessä on voittovaroja saatu 600,000 mk.

Vuodeksi 1943 hyväksytyssä liiton tulo- ja menoarviossa oli tapioiksi merkitty mk 95,450: —. Kun arvioon merkityt tulot olivat mk 657,228: 94 arvioituja suuremmat sekä tasaukseen vaikuttavat menot mk 6,682: 80 arvioituja pienemmät, on tilinpäätöksen osoittama voitto mk 568,461: 74. Tällöin on kuitenkin huomattava, että liitolle määrättyihin tarkoituksiin käytettäväksi myönnettyjen avustusvarojen siirtyvät jäännöserät, yhteensä mk 90,539: 60, on tilinpäätökseen merkitty velkoina. Vastaavat jäännöserät edellisessä tilinpäätöksessä olivat mk 113,326: 75.

Suomen Kulttuurirahaston liitolle opintokirjallisuuden julkaisemiseen käytettäväksi myöntämästä lahjoitusavustuksen jäännöksestä mk:sta 90,000: — on käytetty mk 21,880: — *Työväen opintokerhooppaan* julkaisemisen aiheuttamien kustannusten peittämiseen sekä

mk 700: — varhaisnuorisokerhojen työtä käsittelevän kirjasen käännöspalkkioksi. Vuodelle 1944 siirtynyt jäännös on mk 67,420: —.

Liiton taloudellinen asema kertomusvuoden päättyessä ja taloudellisen toiminnan yksityiskohtainen tulos vuonna 1943 ilmenevät seuraavista tiliotteista.

Työväen Sivistysliiton tilinpäätös vuodelta 1943.

Varat:

Rahaa kassassa	17,448: 70
» pankissa	842,072: 58
» postisiirtotilillä	7,646: 90
Saatavaa Työläisopiskelijan ilmoituksista	1,200: —
Kirjavarasto	7,000: —
Arvopapereita ja osakkeita	572,025: —
Kalusto ja kirjasto	1: —
Havaintovälineet	1: —
	<u>mk 1,447,395: 18</u>

Velat:

Tilivelkaa	1,565: 80
Työväen sivistysrahasto	414,733: 35
Soinisen rahasto	69,226: 60
Kordelinin rahaston avustus	17,048: 75
Suomen Kulttuurirahaston avustus	67,420: —
Karjalan Kannaksen Rah. avust.	6,070: 85
Käyttämättömiä luentovaroja v. 1939	20,393: 50
Pääomatilillä	850,936: 33
	<u>mk 1,447,395: 18</u>

Tulot:

Jäsenmaksut	119,455: 40
Valtionapu	153,000: —
Kirjainvälitys	22,799: 15
Korkotuloja	18,489: 39
Kirjeopisto	32,535: —
Arpajaisten voittoa	600,000: —
Opintokerhotoimintaan	130,660: —
Työväen Sivistysrahastosta	12,847: —
Soinisen Rahastosta	1,500: —
Suomen Huollolta	215,509: 70
Sos.-dem. Työläisnaisliitolta	11,751: —

Suomen Huollon Karjalan varoista	105,000: —
Kordelinin Rahaston avustus	6,284: —
Längmanin Rahaston avustus	3,016: —
Suomen Kulttuurirahaston avustus	22,580: —
Karjalan Kannaksen Rahaston avustus	26,401: 75
	<u>mk 1,481,768: 39</u>

Menot:

Toimistokulut	104,275: —
Sekalaiskulut	32,070: 30
Työläisopiskelija (tappio)	30,082: 40
Palkat ja palkkiot	171,775: —
Jäsenmaksuja	12,500: —
Kirjaston ja kaluston poisto	17,114: 50
Koy. Tammen osakkeiden poistoa 50 %	10,000: —
Opintokerhotoimintaan	130,600: —
Työväen Sivistysrahastosta	12,847: —
Soinisen Rahastosta	1,500: —
Suomen Huollon varoista	215,509: 70
Sos.-dem. Työläisnaisliiton varoista	11,751: —
Suomen Huollon Karjalan varoista	105,000: —
Kordelinin Rahaston varoista	6,284: —
Längmanin Rahaston varoista	3,016: —
Suomen Kulttuurirahaston varoista	22,580: —
Karjalan Kannaksen Rahaston varoista	26,401: 75
Tilikauden voitto	568,461: 74
	<u>mk 1,481,768: 39</u>

Työväen Kirjarekkaan tilinpäätös vuodelta 1943.

Varat:

Rahaa kassassa	218: 70
Saatavat	22,591: 30
Ennakkomaksuja	6,500: —
Kirjavarasto	48,030: 80
	<u>mk 77,340: 80</u>

Velat:

Liittymismaksuja	21,910: —
Pääomatilillä	55,430: 80
	<u>mk 77,340: 80</u>

Tulot:

Kirjoista	94,680: 60
	<u>mk 94,680: 60</u>

Menot:

Asiamiespalkkioita	1,931: 35
Mainoskuluja	30,612: 90
Toimisto-, postitus- ym. kuluja	35,287: 20
Voitto	26,849: 15
	<u>mk 94,680: 60</u>

Tilintarkastuslausunto.

Työväen Sivistysliiton edustajiston kokouksen valitsemina tilintarkastajina olemme tämän meille uskotun tehtävän tänään loppuun suorittaneet tarkastaen liiton ja Työväen Kirjarenkkaan tilit ajalta 1/1—31/12 1943 sekä liiton hallintoa ja hoitoa samalta ajalta ja saamme lausuntonamme esittää seuraavaa:

tilien avaus tilikauden alussa oli oikea,
tulot ja menot olivat oikein ja todisteiden mukaisesti kirjatut,
kassa, jonka tänään laskimme, osoitti saldoa mk 17,846: 90, mikä vastasi kassatilin erotusta,
varat ja velat olivat oikein ja todisteiden mukaisesti merkityt tilinpäätökseen,
kirjanpito oli tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja huolella hoidettu.

Edellä olevan perusteella, kun tarkastus ei puoleltamme antanut aihetta huomautuksiin ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille tilivelvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1943.

Helsingissä, helmikuun 21 p:nä 1944.

F. Sundqvist

John W. Seppälä.